

Glasilo „Slovenskega čebelarškega društva“
za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: A. Žnidaršič: Uporaba umetnega satja. — Fr. Rojina: Praktična navodila za maj. — Urednik: Odlomek iz Janšejeve knjige »Podvuzhenje«. — Kurbus: Povspešitev in zabranitev rojev. — Dopisi. — Raznoterosti. — Vprašanja in odgovori. — Listnica uredništva. — Inserati.

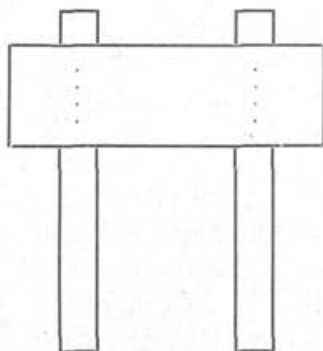
Uporaba umetnega satja.

(A. Žnidaršič.)

Važnost umetnega satja za čebelarstvo naglašala se je v našem listu vže nekaterikrat. A vemo, da naši čebelarji še zadostno ne upoštevajo neprecenljive koristi, katero dosežemo, ako ga v čebelarstvu vsestransko uporabljamo. Akoravno so razlogi tako očitni, da ni težko prepričati vsakega čebelarja o koristi umetnega satja, vendar bo še mnogo prizadevanja treba, da se poprimejo tega nenadomestljivega pripomočka.

V zadnji številki tega lista opisali smo izdelovanje umetnega satja ter to pojasnili z dobrimi ilustracijami; danes podati hočemo pa navodilo, uporabljati ga vsestransko in pravilno v čebelarstvu.

Za prilepljenje umetnih satov v okvirje potrebuje se posebno pripravo. (Podoba 1.) Ta obstoji iz dveh ozkih deščic (lajstic), katere so nekoliko daljše kot okvir sam. Na te pribije se povprečno deščico v dolgoti notranje širine okvirja, 2 mm tanjšo kot polovica širine satnikov. Kadar hočemo lepiti, vtopimo to deščico v okvir tako, da se na

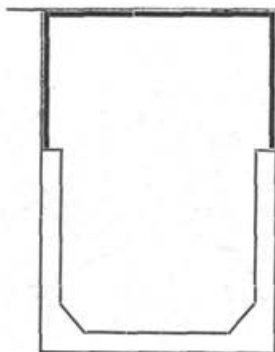
Podoba 1.

gornjem koncu tiče satnika. Na njo položimo umeten sat, kateri pride na ta način ravno v sredo okvirja ležati.

Opomniti moramo prej še, da je treba sat, kateri meri na Rietschejevo stiskalnico izdelan 25×40 cm, za 2 cm na širini in dolžini prirezati, — toraj zožiti in skrajšati. Prigodi se namreč, da se umetni sati raztegnejo, ko pridejo v gorak panj, in se zbočijo, ako se jih ne prireže. Zbočen sat je sitno in težko popravljati.

Akoravno se pa to pravilo vobče izpolnjuje, se ga mi vendar ne držimo povsem strogo. Vzlic temu pa postavljamo panje na obe strani vodoravno, da vise tedaj okvirji popolnoma navpično, niso nam čebele vseh umetnih satov, — ako smo jih le na zgornjo stran prilepili, — prilepile v sredino okvirjev. Iz sredine plodišča so nam jih izrinile, ter v tej smeri v okvirje vzdavale. To si pa tolmačimo na ta način, da je iz srede sem zaradi večje množine čebel vedno večji pritisk, kateri nežni, mehki sat iz svojega navpičnega stališča izrine. Mi prirežemo vsled tega sate ob straneh le pri dolnji polovici; gornjo stransko polovico prilepimo pa na obeh straneh na okvir,

naslednji obris. (Podoba 2.) Tako prilepljen sat, pritrđijo čebele natančno v sredo okvirja. Pripetilo se nam ni, da bi se sat zaradi tega količkaj zbočil. Tolmačimo to tako, da se sat, ako se v gornji polovici, — na kateri pričnejo čebele najprej celice iztezavati, — vsled v panju se nahajajoče gorkote razširi, vsled lastne teže na dolnji del poveča.

Podoba 2.

A še nekaj vidimo na obrisu! „Dolnji vogli umetnega sata so odrezani.“ Ako namreč čebelam od leta do leta satje prenavljamo, s tem da jim odjemljemo naravne, a prestare sate, a jim zato dajemo umetne, ne ostane jim nikjer prostora za trotjo zalego. Ta jim je pa po njih naravnem nagonu potrebna; kajti zgodilo se je, da so čebele, katerim je bila možnost za nastavljanje trotje zalege odvezeta, klaverne in lene postale; kakor hitro pa se jim je dal sat s trotjimi celicami, vrnila se je prejšnja pridnost in živahnost. Včasih odgrizejo tudi same čebelne celice ter jih nadomeste s trovskimi. S tem tedaj, da vsakemu umetnemu satu vogle odrežemo, damo jim prostor ondi v prilični meri in na običnem kraju trotjo zalego nastavljati.

Tako prirezan sat tedaj položimo na deščico, katera seže za pol debeline umetnega sata manj kot do polovice okvirja.

V posebni posodici raztopimo polovico voska s polovico kolofonije ter prilepimo s tem sat za zgornji del in za obojestranski polovici na okvir.

To napravimo s tem, da vlijemo s žlico malo take vroče tekočine na poševno držeč sat ter jo pustimo teči v kotih katere tvori sat proti satniku in proti stranicam okvirja. Prilepimo pa tudi lahko s to tekočino sat s kokošjim peresom v okvir.

Prav priročno pripravo za lepiti umetne sate v okvirje, kaže nam predležeča slika. (Podoba 3.) Lepilnica „blisk“, kakor Rietsche, čegar izdelek je, to

pripravo imenuje, obstoji iz svetilke s prikriavljenim vratom, koncem katerega gori plamen, kateri se, kadar se hoče lepiti, pod nad njim se nahajajočo žlico pomakne, tako, da se vosek topi le v onem času, kadar hočemo lepiti. V žlici nahaja se majhno mrežasto sito, v katero se vosek stavi. Ko se je pripravil sat v okvir, prime se z desno roko lepilnico ter pomakne ob enem s palcem plamen pod žlico. Žlica postane takoj vroča in vosek se prične v njej tajiti. Ožji kraj žlice popelje se na to po robu sata, kjer se ga hoče prilepiti ter s tem ob enem na onem mestu deloma malo sat razstopi in vosek v kot vlije. Ko odstavimo lepilnico v stran, odstopi obenem plamen sam izpod žlice. Sat s to lepilnico prilepljen drži 10 kg.

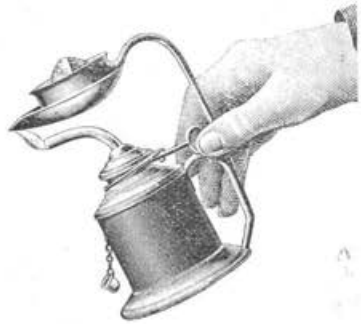
Pri lepljenju paziti moramo, da pride sat v sredo okvirja. Okvirje s prilepljenimi sati shranjevati, je najboljše v omari na suhem. Okvirji morajo viseti, ne ležati. To delo opravlja naj čebelar o pravem času, ne da bo satje izdeloval in lepil, kadar ga je treba rabiti. Najbolj pripraven čas za to je zima, akoravno staro umetno satje čebele ne izdelujejo tako rade, kot sveže storjeno, pomaga naj si čebelar, kakor mu boljše kaže.

Tehnični del umetnega satja bil bi tedaj dovršen; pridimo sedaj k zanimivejšemu delu o praktični uporabi.

Umetno satje rabimo vsako leto najprej v spomladi, ko je treba plodišče širiti, ker nima matica dovolj prostora za zalego.

Najboljše se to spozna, ako smo odzadej obesili mesto celega le polokvir, kateri naj bo izdelan. Kakor hitro imajo čebele premalo prostora, pričnejo pod polokvirjem satovje zidati. Tedaj je čas in potreba, razširiti jim plodišče. Ako imamo še dobrih, ne prestarih, lepo izdelanih satov, pomagamo si rajši s temi, kot z umetnimi. V tem slučaju paziti je treba na to, kedaj prične zalega iz srede osrednjega sata izlezovati.

V tem času, ne prej ne pozneje, damo jim pred in za osrednji sat dva dodelana prazna sata; ako je panj slaboten, pa le na eno stran en sat. Izpod zadnjega okvirja pa, ki nam bo služil ne le pri tem delu, ampak tudi še obilokrat pozneje kot „kazalec“ čebelnega stanja, odlomimo kar so čebele sezidale ter ga obesimo na svoje mesto. Za nekaj časa imajo dovolj prostora. Ko se zopet pod zadnjim okvirjem na zidanje spravijo ponavljano isto delo, kot gori omenjeno. Ako nam pa primanjka dodelanih satov ali sploh nismo prihranili nič takih, ali so ti prestari, pomagamo si pa z umetnimi sati. Okvir z umetnim satom ne smemo pa na isto mesto obesiti, kamor izdelane. V izdelane sate nanese bo matica vže prvo noč jajčka, zaradi tega postavili smo jih za in pred osrednji sat v tem času, ko izlezavajo iz srede osrednjega sata mlade čebele in prične matica zopet iz srede ven v eliptični obliki v sate jajčka nesti. Ta dva sata bodeta tedaj vže prihodnji večer v sredi z jajčki nanešena. Ako bi pa umetne sate na to mesto v istem času obesili, bi jih matica preskočila, ker niso še dodelani, in jih še le v pri-

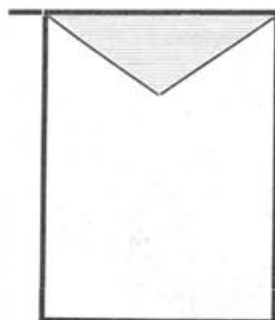

Podoba 3.

hodnjih oblegla; s čemur bi bil pa pokvarjen red vališča. Z umetnimi sati razširjati smemo plodišče le tedaj, ko so čebele vsaj tretjino celic iztegnile. Da to dosežemo, obesimo umetne sate ob periferijo zaleginega gnjezda, to je tje, kjer zalega končuje. Ko jih tukaj dovolj izdelajo, obesimo jih v sredo, kakor smo povedali o izdelanih satih.

S tem, da nove sate ob obeh straneh osrednjega sata obešamo, premenjavamo od leta do leta stare z novimi. Začetnikom svetovati je pa vendar le, da plodišče iz periferije razširjujejo, ker se jim prvo delo še povsem gladko ne posreči.

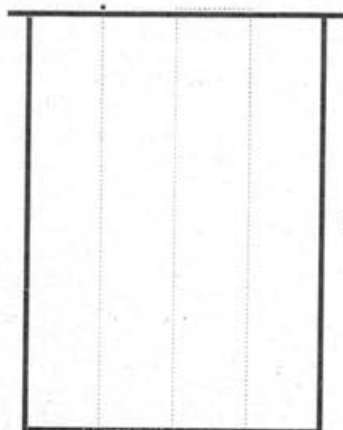
S koristjo uporabljamo umetno satje tudi pri rojih. Tem dajemo prazne okvirje z začetki. Ako pa hočemo tudi tukaj ozir jemati na njihovo naravno delo, prirežemo začetke v obliki trikota (Podoba 4.),

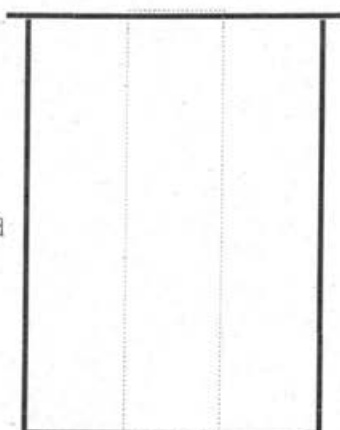
Podoba 4.

jim damo v sredo okvir z največjim, proti obem stranem pa vedno manjše. Opazil je gotovo vže vsak, da pričnejo čebele zidati sate vedno v obliki srca. Vedno pa je srednji sat večji, a proti obema stranema se satje vedno bolj zmanjšuje. Na omenjeni način dajemo jim začetke, njihovemu naravnemu delu primerne.

Da je rojem boljše dati okvirje z začetki, nego z dodelanim satjem, nasvetuje se zaradi tega, ker se je s skušnjami dognalo, da so roji, katerim se je dalo dodelano ali umetno satje, ravno tako napredovali, kot oni na začetkih. Izvzeti moramo pa pozne roje, katerim je kaj takega potrebno. Zgodnji roji v dobri paši kmalu svoj prostor dozidajo.

ali pa

Podoba 5 in 6.

Dajemo jim potem še toliko časa okvirje z začetki, dokler zidajo delavčno satje, kakor hitro pa preidejo k trotovemu, dajemo jim umetno satje.

Preteklo leto priporočalo se je: Umetne sate na tanko žico pritrjevati!

Tenko žico, kot se jo rabi za

umetne cvetlice, napne se v sredi sata tako, kot kažeta obrisa. (Podoba 5 in 6). Umetni sat položi se na te tri ali dve vrsti žice ter sat, kamor se tika žice, potegne nad plamenom sveče. Dobro je, da se žica popolnoma v sat vtopi, ker drugače čebele to mesto rade izgledajo.

Tacih satov ni treba ne pri vrhu, ne ob straneh lepiti, ker drže v sat vtopljene žice bolj, kot vsa druga pritrjevanja. Mi smo sami to poskušali in

reči moramo, da so nam čebele sat ravno tako izdelale, kakor one, brez žice. Tudi zalega je bila povsem redna. Tako pritrjevanje priporočati bi mogli najbolj onim, ki vozijo čebele v pašo. Na ta način je naravnost izključeno, da bi se podrl sat, in najsibo satovna mera še tako velika.

Povedali smo tedaj, kako in kje se s koristjo umetno satje uporablja. S tem, da omenimo, da se ga v skrajni sili lahko vdela v polokvirje za medišča, končujemo današnji svoj članek.

Praktična navodila za maj.

(Fr. Rojina.)

V tem in v prihodnjem mesecu ima čebelar največ opravila in sicer zelo važnega. Zdaj se bo pričelo rojenje, s katerim je spojenih mnogo različnih in potrebnih del. Pojdimo k Rôpovemu čebelnjaku, bomo videli, kaj vse se godi tam.

Očeta dobimo ravno pri dober seženj visoki smrekici, katero so vsadili pred nekaj leti, kakih petnajst korakov od čebelnjaka. Škropili so jo z medeno vodo, trdeč, da se roj najraje na tak poškropljen prostor usede za ogrebanje pa je taka-le smrekica zelo priročna. Na dveh jablanah pa so imeli že obešen po jeden vabilnik iz smrekovega luba, kakoršen je bil некоč, v „Čebelarju“ opisan, in v katerega se roji zares radi usedajo. Pri čebelnjaku so bile prislunjene kozice troje velikosti, za podpiranje ujemalnikov za roje. Pa stopimo še v čebelnjak! Kak' uzoren red! Ujemalniki stoje v vrsti ter čakajo, kdaj posežejo oče po njih. Panji za roje so že vsi na svojih določenih prostorih v čebelnjaku. In kako so opravljeni! Jeseni ob času trganja so pregnali (ne zažvepljali, prosim!) čebele, in pri izpodrezovanju so pustili v vsakem panju po nekaj satov, deloma nekoliko z medom napolnjenih, deloma praznih, ker dobro vedo, kaj rojem prija. Posnaženi pa so tudi tako, da ne najdeš smetke v njih, kajti izbrisali so jih in odrgnili z dišičevno in meliso, zato tako prijetno diši iz njih. Tu notri bo čebelicam pač vseč in bodo z veseljem delale, pa tudi gorko jim bo, vsaj so deske tako natančno skupaj zbili, da je ni videti špranjice; potem naj pa pridejo večče in drug nadležen mrčes v panje, če more! To so pač Rôpov oče bolj skrben čebelar, kot marsikateri, ki ima panje, kateri na vseh koncih in krajih zijajo.

Omenil sem že некоč, da imam tudi jaz čebele pri Rôpovem očetu, zatoraj sem po očetovem izgledu tudi jaz pripravil panje za roje. Za prve sem dal v okvirje po nekaj izdelanih satov in začetkov umetnega satja, za drujce pa samo začetke. Za prve je namreč dobro, da dobe nekoliko izdelanega satja, da takoj odlože med ter da more matica takoj leči jajčka, drujci in drugi roji pa imajo največje veselje in potrebo, delati novo satje, in to veselje naj imajo. Kako lepiti začetke in še marsikaj, kar spada k ravnanju z umetnim satjem, je povedano v današnji številki na drugem mestu, in je deloma tudi iz prejšnjih letnikov „Čebelarja“ že znano.

Gotovo bodo zdaj kmalu roji, kajti Rôpov oče so postali posebno živahni, kot vsako leto ob času rojenja, tako, da zdaj še s cokljami nič več

ne podrkavajo, ampak stopicajo, kot bi se za ne vem koliko let pomladili. In če jih vprašamo, na čem poznajo, da bodo kmalu roji, našteji nam bodo vsa daljna, bližna in neposredna znamenja pred rojem, prav tako, kakor jih našteva Janša v svoji knjigi „Podvuzhenje“, kajti vedeti morate, da imajo Rôpov oče to „Podvuzhenje“ v malem prstu, vsaj pa tudi „ta star druk“ veliko lažej bero, kot nove „puštobe“. Da pa ne bomo očeta nadlegovali, naj nam jih povedo, preberimo jih v današnjem listu na drugem mestu.

Očetov „sv. Jurij“ je za roj najbolj pripravljen. Tri dni že kapice meče, ima že do robov pokrito zalego in jedna matična celica je že pokrita in kar rujava, in sploh ima vse pogoje za rojenje. Ker so nas zagotovili, da bomo imeli še danes dopoldne roj, smo radovedni, čo bo res; vreme je prav kot nalašč za to blaženo rojenje. Usedimo se toraj na klopico pred čebelnjak, se bomo med tem, ko bomo čakali roja, kaj pomenili.

Rôpov oče namreč ne obrajtajo narejenih ali umetnih rojev, in ž njimi še marsikdo ne ter pravijo, da je tak roj, če ni v pravem času narejen, podoben prezgodaj rojenemu otroku; slaboten je, ali pa je slaboten tisti, ki ga je rodil. Res je, da so naravni roji najboljši, a včasih je v kakem panju že „poldne“, hočem reči, da je popolnoma razvit, zaseden ter poln pokrite zalege, a noče še zastaviti matičnjakov ter se pripraviti za roj, sploh hoče ostati jalovec. Takemu panju je treba roj vzeti. Gotovo je trideset načinov, kako delati umetne roje, kako napraviti iz dveh panjev jeden roj, kako iz treh panjev dva roja itd., vendar sta najvažnejša dva načina, katera naj danes na kratko omenimo:

a) Najpripravnejši čas za to opravilo je od 10 ure dopoldne do treh popoldne, a dan mora biti lep. Iz panja, ki je za umeten roj zrel, vzamemo zaporedoma vse satnike s čebelami vred ter jih obesimo v tistem redu v drug prazen panj. Za matico moramo pazno gledati, in sat, na katerem jo najdemo, obesimo na pripravljeno kozico, ali če je v panju že malo okvirčkov, ga pomaknemo kolikor mogoče proč, ostale okvirčke pa hitro obesimo k drugimi v novem panju. Zdaj denemo v stari panj sat, na katerem je matica, nazaj, spredaj in zadej pa po dva satnika s trivoglatnimi začetki, ga zapremo ter denemo v čebelnjak na njegovo prejšnje mesto, novi panj [pa na poljubno mesto v čebelnjaku, vendar je bolje v kako drugo vrsto in za nekaj panjev v stran. Vse stare čebele in sploh one, katere so že izletavale, pojdejo iz novega v stari panj, v novem pa ostanejo mladice ter vsa zalega, iz katere bodo zastavile matičnjake. Da se nova matica tem prej izleže, je dobro, iz kakega „kapital“-plemenjaka izrezati že goden matičnjak ter ga obesiti, oziroma vrezati v kak sat v sredini gnezda. Pomniti je, da je treba novi panj napajati, ker nima starih čebel, ki bi nosile toli potrebno vodo za mlado zalego. Nekaj dni se bo sploh bolj klaverno obnašal, a dan za dnem bo za letenje več godnih čebel in v kratkem bo dober, napajati ga zdaj ne bo več neobhodno potrebno, vendar dobro je vedno, čebelam pokladati vode, zlasti če imamo pitalne balone, katerih naj v nobenem čebelnjaku ne manjka.

b) Pri drugem načinu pa obdrži stari panj vse sate, izvzemši onega, na katerem je matica. Kadar najdemo torej ta sat, ga obesimo v novi panj,

spredaj in zadej sata pa po dva satnika z začetki, kot smo storili v prejšnem slučaju pri starem panju. Zdaj vzamemo sat za satom starega panja ter otresemo ali omedemo vse čebele iz njih v novi panj. Ker je tu matica, bodo čebele rade šle k nji, in kadar so vse čebele v novem panju, se le-ta zapre, v starega pa se obesijo polni sati z zalego, a sedaj brez čebel, zopet v tistem redu nazaj; potem pa naj se postavi stari panj na svoje prejšnje mesto, novi pa na poljubno v čebelnjaku, vendar bolje, če za nekaj panjev od starega proč. Kaj ima zdaj stari panj? Kdor je pazno prebral te vrstice, uvidi, da pod milim Bogom ničesa družega, kot samo zalego, pa nič čebel in tudi matice ne. Toda to obupno stanje se v kratkem zboljša, kajti vrnejo se vanjša vse stare čebele in sploh one, ki so že izletavale. In kako so zdaj pridne! Sicer pa tudi morajo biti, kajti opraviti imajo vso zalego, in tudi matico izgojiti. Ta napor pa traja le nekaj dni, kajti izleže se vedno več mladice, in k večjem v devetih dneh je vsa mlajša zalega pokrita, katere potem ni treba nič več hraniti. Da pa je matica prej izležena, je zelo priporočati, tudi temu panju, kot v prejšnem slučaju novemu, dati že goden matični stolpič. Kot prej, napajati se mora tudi zdaj novi panj, ker ostanejo v njem samo mladice in pa matica, ki takoj zopet začne jajčka leči. Da se hitreje zazvija, ga je treba tudi pitati, vsaj v začetku, dokler ne začno mladise redno izletavati po hrano.

Oba tu navedena načina se dobro sponašata in le čebelar, ki natanko pozna razmerje med množico mladih in starih čebel v raznih panjih, bo vedel izbirati med obema metodama.

Kako sitno pa je delati roje iz naših starih panjev! No pa že gre, le to je nerodno, ker se morajo roji, če se hoče, da se obnesejo, nositi v oddaljene čebelnjake, kot je vsakemu starejšemu čebelarju znano, mlajši pa čebelarijo že itak s panji s premakljivim delom in jim tega, česar nikdar potrebovali ne bodo, tudi vedeti ni treba. Kdor pa le hoče vedeti, kako se delajo roji iz navadnih panjev, naj se obrne do Rôpovega očeta, ki so ravnokar odšli s klopice, pošlušat „sv. Jurja“, če bo kmalu rojil, in če oni dovolé, razkril mu bom to njih „skrivnost“.

„Že praska“ — oglase se iz čebelnjaka, in na trebuhu ležeč (sv. Jurij je namreč v spodnji vrsti), prerokujejo, da bo v četrt ure roj. In res so se začele tudi pri žrelu čebele nekako mešati. Lovili, pravijo, ga ne bodo, zato ker je najprvi roj, naj se toraj malo povesele in zvrtili po vrtu. Raz polico v čebelnjaku vzamejo skledico z blagoslovljeno vodo in oljčno mladiko, potem se zleknejo še jedenkrat po tleh, in komaj izgovore, da že „cvili“, se udere njih prvi letošnji roj iz „sv. Jurja“. „Bog in sveti križ božji“, — pravijo škropeč ga z blagoslovljeno vodo, — „da bi prišel ti in vsi letošnji roji srečno k rokami!“ Iz tega zadnjega početja lahko cenjeni čitatelji sprevidijo, da so Rôpov oče zares pobožen mož, in vsakdo jim rad odpusti, če so tam okoli Svečnice, ko so zapazili, da je bila v „Jonasu“ miš, skoraj zakleli. No pa oni slučaj in prvi roj, to je zopet — drug par rokovici!

Usedel se je, kot so prerokovali, na medeno smrekico; bil je že precej visoko, a kakor magnet, potegovala ga je smrekica nase, dokler se ni okoli

nje zgostil ter se pričel prijemati. Dober četrť ure, in roj je bil v panju, pa temu se ni čuditi, vsaj oni so pa tudi „šikavni“, da bi se mogel od njih marsikdo učiti, kako je pravilno roje ogrebatí.

Pa poslovimo se za danes od srečnega Rôpovega očeta, in prebrskajmo nekoliko po raznih listih in čebelarskih knjigah, kaj vse se priporoča za ta mesec, vsega itak ne moremo priobčiti.

V prvi vrsti naj omenim, da se zelo priporoča pítanje rojev, ker to je najboljše špekulativno pítanje. Da, da, roje je treba pítati, zlasti če je slabo vreme; s pítanjem naj se začne tretji dan. Pa tudi na izrojence ne smemo pozabiti, ti so včasih še bolj potrebni, kot roji, kajti včasih jim odneso roji zadnjo kapljico medu. Pítati pa je treba v slabem vremenu tudi one plemenjake, ki so za roj že popolnoma godni, a jih slabo vreme zadržuje, sicer izgrizejo matično zalego, ali pa umore staro matico, da potem „s pevko“ rojijo.

Kdor čebelarí s premakljivim delom, naj večkrat pogleda, če delajo čebele pravilno; če ne delajo po njegovi volji, naj jih vrne na pravo pot.

Ako roj noče v panju ostati, naj se mu dene v panj nepokrita zalega; to je pravi magnet za vsakega uhajača; treba ga je ob jednom tudi dobro napítati, kajti uhajači so navadno lačni, in takim ne zadostuje za orehovo lupino medu, temveč cel balon, da bo mogel pričeti z delom.

Da je treba na izrojence, družce in trekovce paziti, če so se matice oplemenile, je samo ob sebi umevno. Kako jim v slučaju, če so prišli ob matice, pomagati, je bilo že večkrat v „Čebelarju“ povedano. Zlasti priporočamo, naj, kdor v čebelarstvu ni trden, prebera tudi navodila iz leta 1899.

V maju bo treba še marsikakemu plemenjaku razširiti vališče in medtem, ko morajo čebelarji z navadnimi panji gledati, kako jim napravljajo njihove čebele trotovske satje s prav pregrešno strastjo, jih vzdrži napreden čebelar z umetnim satjem v primerni zmernosti.

Kar moram posebno na srca naših čebelarjev položiti, je to, naj združujejo slabe roje, in naj ne puste preveč rojiti. Vse to so sicer že znane stvari in smo jih že opetovano priporočali, a zde se mi tako važne, da još jedenkrat opozarjam na nje, ker iz skušnje vem, da se v teh ozirih še mnogo preveč greši.

Res je, da čebela je čebela, vsaka nosí med, a tudi to je res, da je med plemenjaki in plemenjaki in njihovimi potomci tak razloček, kot med pridnimi delavci in tlačani. Naj toraj vsak čebelar pazno motri svoje čebele, da bo izbiral prave plemenjake. Kdor ima večji čebelnjak, naj se peča z izgojitvijo plemenskih matic, o čemer pa za danes ne pripušča prostor, podrobneje govoriti, zato pa prihodnjič.

S čebelami prvih rojev je mogoče na najboljši in najlažji način izboljšati slabiče; pest čebel, katere vzamemo močnemu prvcu, bo ta lahko pogrešil, a revčku bodo pomagale na noge.

Še marsikaj bi imel omeniti, a moram za prihodnjič odložiti, kajti Rôpov oče so mi ravnokar poslali pošto, da pri mojem „Drajuntfircigarju“ ni nekaj v redu, in če oni tako pravijo, mora res nekaj posebnega biti. — Vederemo!

Odlomek iz Janšejeve knjige „Podvuzhenje.“

(Urednik).

Leta 1775. je izšla knjiga „Bienenzucht von Janscha“, česar pa Janša ni dočakal, ker je umrl že leta 1773., ravno ko je rokopis za to knjigo izgotovil. Izdal jo je potem Münzberg, c. kr. učitelj čebeloreje na Dunaju, naslednik Janšejev. Pretečeno leto je izšla ta znamenita knjiga v 5. izdaji, in dasi pred skoraj 130 leti pisana, je vendar še danes jedna izmed najboljših čebelarskih knjig.

Urednik Weippl pravi: „Izmed čebelarjev 18. stoletja je najznamenitejši Janša, in izmed njegovih naslednikov sta mu le dva jednaka: njegov vrstnik slepi Fr. Huber iz Geneve in Dr. Dzierzon. Njegova knjiga je izšla v prvi izdaji leta 1775. Kako je bila sprejeta, kaže dejstvo, da je bila večkrat ponatisnjena ter v razne jezike prestavljena; in še danes, po 125 letih, stoji skoraj na višku časa, ne samo glede praktičnega dela, ampak — dasi se človeku skoraj neverjetno zdi, — tudi glede teorije. Janša je bil izredno natančen opazovalec, in prost one, že pred 100 leti nahajajoče se razvade, da bi več pisal, kot vedel. Tudi se ni spuščal v razna teoretiška izvajanja, katera še tudi danes niso rešena, zato nam je podal v teoriji tako popolno sliko čebelnega ljudstva ter razmerja in delovanja plemen med sabo, kot nih če do njegovega naslednika Dzierzona. Janšejevo knjigo je dandanes v knjigarnah le zelo redko dobiti, toraj moramo biti hvaležni, da se je knjiga na novo in natančno po originalu izdala ter s tem tudi potomcem podalo delo tega velikega moža.“

Leta 1792. je prestavil Jan. Goličnik, župnik v Grižah na Štajarskem, „Janšejevo čebelorejo“ v slovensščino pod naslovom: Antona Janshaja popolnoma podvuzhenje za vse čebelarje. Ta knjiga je zdaj že zelo redka in želeti je, da jo izda naše društvo čim preje na novo, kajti knjiga je res imenitna, kar se lahko sklepa iz naslednjih odstavkov, ki so ponatisnjeni iz originala:

Od gmiranja, inu rojov tēh zhebell.

Saloga. — Koker hitro spomlat fe Paſha saſhne, tok je ta perva ſkerb tēh zhebell, de fe po gmejn Nagnejnu te Natore pogmirat shelijo. Ta plemenita Matiza bode zazheļa Jayze polagat, tē mlade zhebellze bodo ena sa drugo iz ſvojih zēlz ven perleſle, smeram njeħ bode vezh. Satovja, ſterdi, zhebell, inu Trodov bode Dan na Dan vezh, tok dougu, de sadnizh zhebellle savol mejhniga Preſtora, inu velike Vrozhine nemorejo vezh vkupej prebivati.

Matizna Saloga. — Zhebellle per tēmo Pogmiranju tud na posabijo is vezh Matizami fe previdit, one naredijo Turnzhe, al Matizne fibelle, inu ſzer, savol ſilne ſkerbi, ne eno ſamo, ampak vezh, pa vender ne utse na enkrat, ampak toku, de bode sdej ena, sdej ta druga svalena.

Roji. — Koker hitro ta ſtara domazha Matiza, to samērka, de je ena mlada na blisu godna, katira ima sa njo Pohiſtvo viſhat, tok ſi naprej uſame (zhe lē Vreme perpuſti) ſhe nektere Dni, pređ koker ta mlada ven ſleſe, s' enim velikem Thalam zhebell, katire nji ſveſte oſtanejo, Pajn ſapustiti, ven

sleteti inu sa fe, inu te fvoje eno drugo Prebivalšhe ifkati, leto ven Letejnje fe imenuje Roj.

Kir pa te mlade zhebelze, inu Matiza Letejnja nifso navajene, tok fe v'trudjo, preden nŕsa Druŕhba ven is Pajnu sleti, tok fe per bliŕhej na en kraj uŕedejo, de fe na nektere Vre ŕpohijejo; zhebelle pak, koker Matizne nar ŕveŕtejŕhi Tovarŕhize, katire Matizo nikol ne ŕapuŕte, fe rauntam, kir ona ŕedy, na en kup vkupej ŕpravjo, inu vezhi deŕl na ene Veje enga Dreveŕa en dougu deŕen zhepp (koker en Ronz) uŕhtautjo, toku, de fe ena te druge derŕhi, inu del viŕhi. En tak Roj, ŕatu, kir je ta pervi od enga Pajnu, fe imenuje preeni Roj, al pervi Roj; inu ŕhe derguzh, kir je taiftiga ta ŕlara plemenita Matiza ven ŕpelala, en plemenitni Roj, ta ŕtari panj pak, is katirga je leta Roj ven poteĝnov, fe imenuje ŕtarz.

Devifki preadni Roj. — Kader pa to ŕlehtno Vreme zhebelle moti, inu toku dougu Roj naŕaj derŕhi, de bode ta mlade Matiza popolnoma ŕvalena, tok bode vezhhi Deŕl ta ŕtara Matiza umorjena, al zhe je taifta ke na eno drugo Viŕho ŕhiulenje ŕgubila, tok more ŕ tem preadni, al pervim Rojam ta mlada, diviŕka Matiza (al divizhenza) ven poteĝniti. En tak Roj bode en diviŕhki preadni Roj imenuvan.

Preadni Peuz. — Koker hitru boŕta dve, al pa vezh Matiz v' enim Pajno fe ŕneŕhle, tok bode pella. Zhebelle ŕzer nimajo obeniga drusiĝa glasu, koker taiftiga ŕ' ŕvojmi Faŕlami, Matiza pa vender, pa le ob tem Pergodilŕhu tud en glaŕs od ŕebe ŕpuŕti, taifti ja more biti eno ŕnamenje al perhodniga Roja, al pa taiftiga Roja, katirga te dve Matize meĝ ŕabo imata is teĝa Deŕl bode tud ta pervi devifki Roj, ta preadni Peuz imenuvan. Leta Reŕlozhik enga plemenitniga Roja od enga druŕiga ne ŕmeŕh poŕabit, ŕakaj ta plemenitni Roj ima eno plemenitno Matizo, en drugi pa eno Divizhenzo, tud fe zhaŕs, pa malo keĝej permiri, de ta ŕtara Matiza en Dan pred Rojam poje, leto Peĝje, katiro je bel tiho, inu boll reĝko, fe morebit ŕato ŕgodi, kir zhebelle Matizo filijo, de bi ŕ' Rojam ven poteĝnila.

Divifki Roj, al Divizhnik. — Kader je Paŕha, Vreme, inu Matiza prou dobra, tok fe v'zashi permiri, de ta novi perzajtne Roj, ŕhe taifto Lejtŕu ŕupet en Roj da. En tak Roj od Roja fe imenuje en Divizhnik, njega ŕterd ena diviŕhka ŕterd, njega ŕatovje eno diviŕhko ŕatovje.

Nekateri na leto keĝ poŕeĝniga derŕhijo, pa nevem, ŕakaj? faj per enimo takimo Rojo nezŕ poŕeĝniga ne najdemo, koker, de je Matiza poŕŕebno dobra, katira je v' enim Lejti dva Roja napravila, inu ven ŕpelala. Nekteri ŕodjo, inu jeŕt menem tud, de prov ŕodjo, de en tak Roj od Roja nikol dergazh fe ne permire, koker: de ta ŕtara Matiza pogine, inu, po letem zhebelle is te friŕhne faloge, katiro ŕhe v' ŕvojmo Pajnu imajo, ŕi vezh Matiz iŕvalijo, takrat teĝej more ena jejnati, inu ŕ' Rojam ven poteĝnit; je teĝej reŕs en pravi Divizhnik, ŕatu kir nima plemenito, ampak Diviŕko Matizo, letu bodeŕh lohku poŕerkov, zhe bode na treĝji, al zheterti Dan per lepmo Vremeŕno na Obhojejnje, al h' Plemenenu ven ŕleteja.

Drujzi. — Kader en Pajn zazhne rojt, tok vezhhi Deŕl vezh Rojov da, koker vezhkrat (pa ne ufeleĝ) 2. 3. tud 4. inu fe tud po Verŕti toku ime-

nujejo: Druiz, ta tretji, zheterti, inu toku del naprej, taifti fe imenujejo sadni Roji, al Druzji, en tak Pajn namerzh je vezh Matiznih fibell napravov, katire potler ena sa to drugo ven slęsejo, inu fvoj ufelej s' Petjam oznanjo, satu, kir fe vezh Matiz ukup snajde, tud bodefih per enmu Druzjo ufelej vezh Matiz nefhov, inu fzer divifke Matize, pa bode tud ufselej mejn zhebęll. Ena ufsakatera Matiza ima fvojo mejhno Druhbo od zhebęll, fatorej fe tud en Druzj vezhi Dęll na vezh krajah usęde, ufsakatera Druhba k' fvoji Matizi, ta prvi Druzj pride vezh dęll męd 6. inu 14. Dnevam po tem pervim, to je lę na Vremęnu lesheozhe.

Zajt tęh rojov. — Zajt sa Doje ni ufelej glih; koker je ufhaffana Patla, vreme, okolza, zhebęlle, toku fo tud Roji, kir Pasha popręd sazhe, tok fo tud Roji bol perzajtni. Ena perzajtna Toplota, lepu vreme da perloshnoft, de fo Roji bol perzajtni. Zhe je okolza s' tem bol bogata na Pafhi, s' tęm pręd je Pajn s' falogo, inu s' fterdjo napounen, inu sa Roj perpraulen. En Pajn, katirmo niſi prevezh odjemov, zhes simo dobro okovarov, inu v' Potrębi fhe dobru futrov, bode veliku pręd rojov, koker en kumero, fhvoh, inu islakan. Zhebęlle, katire fo lakoto terpele, nektere lejta po tem na Roj ne fpomnjo. Kok nęspametna je tędej Miſu taiftih zhebęllarjov, katiri męnjo, de zhebęlle savol lakote rojijo, take zhebęlle bodo shę rojile, pa toku, de obena ne bode noter obftala, ampak zęla derſhina pajn ſapustila.

Na en hladni, deſhęuni, oblazhni Dan fe Roja nezha na troſhtej, on zhaka na en lępo, toplo, jafno Vreme; ta navadni zajt sa Roje, fo leti Męfenzi: May (al veliki Travn), Juny (al Roshenzvet), Juli (al mali ferpan.)

Od ſnaminov perhodnih Rojov.

Nuz od letęga. — Od ſnaminov tęh perhodnih Rojov en dobro ſpoſnanje imęti, je enimo zhebęllarjo veliko lesheoshe, fakaj? al bodefih s' dougim, inu ſitnim zhakajnam na Roj veliko zajta ſgubiv, inu drugu dęllu ſamudov, al pa, zhe tęga ne ſturifih, ti ſna Roj ujiti.

Vſakatero forte Roji imajo fvoje poſębne ſnaminje pred Rojam, inu fzer nektere ſnaminje pokashejo, de zhebęlle fhe le perpravo dęlajo sa Roj nektere pa oſnanjo, de je Pajn shę perpraulen sa Roj, inu bode ſkorej ven potegnov.

ſnamine eniga prędniga Roja. — 1. Kadar bodefih na Robęh per fatovju ſalogo ſaględov, tok ſnaſh ſkleniti, de je na ſrędi ufse pounu ſaloge inu tędej zhebęlle nimajo nikamer vezh ſaloge, inu Matiza Jayz polagat.

2. Kadar bodefih vidov falogo v' tęh sazhetih, pa fhe ne ſadęlanih Turnzhah.

3. Kadar zhebęlle jejnajo noſiti, inu dęllat, (ſamerķej) v enimo dobrimo, drushnimo, s' ſterdjo, inu s' falogo obloſhenimo Pajno, per lępim vremęni, inu dobri Pafhi.

4. Kadar kapze ven noſſjo, katire bodefih ſprędej na tlah nefhov: ſakaj s' taiftimi (ob drugeh zhafſah) zhebęlle al drugo falogo pokrivojo, al pa h' fatovjo ponuzajo.

Lete 4. Rezhi fo guifhni fnamine, de zhebëlle h' Rojo fhe lë Perpravo delajo.

Kader fe Trodi shë s' jutrej puftijo vidit, kader zhebëlle na prëdne konzhenze safedajo, fo fzer tud fnamine, pa golufne inu sapelive fnamine.

Snamine blishniga Roja. — 1. Kader bodefh vidov, de je saloga na Robëh per fatovji shë pokrita, inu fzer s' rumenkaftimi kapzami.

2. De fo Turnzhi ali faj eden mëd njimi shë tud sadëlan.

3. Kader zhebëlle per lepim Vremëno snotrej v Pajnu terdo ukupej, inu tiho fedijo, tok Roj ne bode delezh, takrat je zajt na njega zhakat.

Ta prëdni Pëuz fe pa toku she s' Pëtjam ven da.

Snamine enga Druiza. — Snamine enga Druzja fhe lë sazhno, kader je shë ta prëdni Roj ven potëgnov, taifti fe tud, koker ta prëdni Pëuz s' Pëtjam ven da, 2. 3. al tud vezh Dny popred fe oglafi; lë sjutrej, al pa s' vëzher Vuho od sad na Pajn pertifni, tok ga shë bodefh flifhov pëti, raun leto fe tud godi per 3. 4. inu delnih sadnih Rojah, kar to, de ufaki Roj po 2 al 3 Dny hitrej pride.

Zhe pa 14 al 15 Dny ne bodefh flifhov Matize pëti, tok fe nizh vezh Roja ne trofhtej. sakaj takrat al ni obene mlade Matize noter, al je pa shë umorjena.

En Turenzh, katir je fzer sadëlan, pa na strani pregrisenen, je eno guifhno fnamine, de ne bode Roja, sakaj takrat je stara Matiza taiftiga na strani pregrisnila, inu to mlado snotrej umorila.

Snamine taiftiga Dnëva v' katirnu Roj ven potëgne. — 1. Kader të fzer pridne zhebëlle pred fhrelam pozhivajo.

2. Imajo ta zhas en posëbno Gibajne, tud na eno posëbno Visho të prëdne Noshize od tla usdigujejo inu s' fvojemi fhlatovnimi Roshizhi migajo; kaj pa sa en Reslozhik je mëd lëtëm; inu mëd tëm navadnem Gibajnam, bodefh loshej fkus en fkerbnu ufakdajnu Pomerkvanje, koker pa fkus moje Popifuvanje fe navuzhiv.

3. Se puftijo s' Perftam dotekniti, inu ne beshijo.

4. Trodi shë sjutrej ven, inu noter lëtajo, de fi lih imajo sadoft fhpishe v' Pajno, inu ne bodo od zhebëll preganjani; ufse letu pomëni, de fhe taifti Dan bode Roj ven fhou.

Nar blisneifhi fnamine glih pred Rojam. — 1. Koker hitru bodefh v' Pajnu en Hrupp, inu Prafkanje zhutov, toku, koker, de bi zhebëlle otle Dillo pregrisnit; taifti fe sgodi, kir zhebëlle s' Gvavtjo fterd ropajo, sakaj en Roj zhebëll, katir bi fzer komej 1 funt vagov, takrat pa 5. 6. al tud vezh funtov vaga. Zhebëlle fi usamejo fhpishe fabo na pët Dny, zhe tëdej po Rojo, del koker 5 Dny bi defhvalo, tok ga morefh futrat.

2. Kadar bodo zhebëlle shë perfhrelo zazhele hruflat, inu v' kranzl okol tëkat, toku de hode fhrelë sdej pouno, sdej prasno, tok je ta nar blifhnej zajt.

3. Na enkrat, prëden fe ti bode sdëlo, bode Trufh uftov, zhebëlle fe bodo, koker, de bi is eniga pouniga foda Vodë zhepp ven sderv, s' Gvavtjo sazhele per fhrelë ven gnefti, bodo v Lufto okol zhebëllnaka lëtale, inu

sadnihz per blisu na en kraj usēdle, en plemenitni prędni Roj bode vęzhi Dęll s' jutrej, Druzji pak s' jutrej, al popovdan ven fhli. Nekol ne sheli veliko Rojov, zhe ozhefh od zheębell Dobizhik imeti fakaj? starz ofhvęha fkus Roje, Mladizho pak toku nefmefh ven ftręfat, zhe ozhefh, de ti bode perhodno Lejto k' Nuzu perfhov? zhe pa ozhefh starza podręti, katiro ti nigdar, inu nikol ne fvetjem, tok je fa tę boll, de fo zheębelle ukupej, ti bodefh veliku vęzhi Nuz imov. Koku se pa taifto ima goditi, se bodefh navuzhov.

Povspešitev in zabranitev rojev.

Panji so polni. Ljudstvu manjka prostora ter se pripravljajo na selitev. Matica sluti, da jo hoęe mladi naraščaj izpodriniti, bega razburjena sem in tja in hoęe unięiti matięno zalego. Delavke ji vendar zabranjujejo pristop k tej tako dolgo, dokler se ne umakne s svojim kerdelom, iskaje si novega kraljestva. Na kako vejo ali na kak grm se usede roj; čebelar mu pa ponudi novo stanovanje. Ako se pa zadnje ne zgodi, naseli se ljudstvo v kaki votlini, tudi v panju, katerega so staknili „Quartiermacherji“. Da špekulativno pitanje rojitev povspeši, ve vsak čebelar, kateri le količkaj bere. Polni panji in zasedanje na bradi še ni znak kmalega roja. Le pri pokriti ali še tudi pri nepokriti matięni zalegi smemo kmalu roj pričakovati. V takem sluęaju poprimejo čebelarji za različna sredstva, da bi kolikor le mogoęe hitro dobili roj. Eden podstavi čebelam od 10. do 11. ure predpoldne plitvo skledico z medeno vodo. Čebele se je nasrkajo in potem vzdignejo. Drugi čebelar jih razburi s tobaęnim dimom ali jim poreže trotovo zalego. Zadnji sluęaj je priporoęljiv, ker se število trotov zmanjša. Sicer pa vsi ti sluęaji tudi ne bodo vsakokrat pokazali zaželjenega uspeha.

Nasvetoval bi pa, da pustimo čebele zdaj kolikor le mogoęe pri miru. Le kdor špekulativno pita naj odpira panj. Če matięno zalego išęemo, panj shladimo in rojitev se bo še zavlekla. Panji naj bodo še v zimskej odeji, medišęe zaprto in zatlaęeno. Noęi so vendar še hladne, tudi hladni vetrovi radi še pihajo; vsako ohlajenje zalege pa zavleęe rojitev.

Sicer pa prepustimo tukaj čebele svojej naravi. Naša čebela itak rada roji in bilo tu preveę umetnosti gotovo odveę.

Čebelice preletavajo pred panjem in ulnjakom ter vabijo svojo kraljico na odhod, a sluęajni vetrec ali oblaęek, kateri je priveslal med solnce in zemljo, ostrafil je starko, matico, da je svojo selitev še za en dan odložila.

Čebelar se pa mora ravnati po številu svojih prihodnoletnih plemenjakov; zaraditega tudi ne bo zahteval od vsacega ljudstva rojev. Tu in tam bo roje zabranil. Vemo, da tem moęnejši je panj, tem veę nam bo medu nanosil. Treba je tedaj rojenje omejiti. Kaj nam pomaga rojęek, če ga bomo morali v jeseni ali pitati ali združiti. Naj ostane v prvotnem panju ter tam z združenimi moęmi nanaša med. Radikalno sredstvo zabraniti roj je odstranitev matięne zalege in še boljše, ako matico vzameš, jo unięiš, če je ne rabiš drugod. Matięno zalego pa izrežeš, do enega najveęjega piskrca. Stem si pridobil mlado matico in boš imel veę medu, ker se kacih 8 dni ni na-

stavljala zalega, katera bi rabila med. Pevce ali druge roje zabraniš, ako koj prvi dan po roju ljudstvu dodaš neoprašeno matico. Ta bo matično zalego uničila in kot edina matica nastopila vlado. Na lažji način zabranimo rojitev, če zalego nekoliko ohladimo. Medišče odpremo, med zalego damo prazne medstene, tudi prazne okvirčke. Tudi čez noč se sme zadaj panj malo odprt pustiti, vendar le toliko, da ne more miš k čebelam.

Vsem čebelarjam ugodnega vremena o rojenju želi Kurbus.

Dopisi.

Iz Bohinja. — O, da! gospod urednik! Letošnja pomlad nam pa pri naša veselja . . . . ! Kaka ironija! Prvi majnik je danes, — vsaj tako stoji črno na belem v koledarju in v pratiki. Kako je pa v naravi, kako je z našimi ljubljenkami? Zadnje dni marca in prvi teden v aprilu je bil že večkrat tak ali pa še ugodnejši. Mrzli vetrovi neprestano brijejo, neprenehoma dežuje, in vsak trenutek nam je pričakovati kakega snega, bodisi belega ali rujavega. Tisto malce čebel, kar jih je ostalo letošnji zimi, zdaj po panjih čaka in čaka ljubega solnčeca in mirnega zraka — pa zamanj.

Ti pa, obupani čebelar, pokladaj in pitaj, če hočeš, da bodeš vsaj kaj živega ohranil v svojih panjih. Na kak roj, ali še celo na kaj sladkega, niti misliti ne smeš. Vesel in zadovoljen bodi, da ohraniš kako pest muh do jeseni, da boš imel zopet priliko iznebiti se nekoliko kilogramov sladkorja ali medu, katerega moraš pa seveda naročiti iz devete dežele, dasiravno bi naštel po leti v celi okolici več stotin „žrelc“ in „žreli“, skozi katera sem in tje (kadar namreč ne dežuje) vendar le zdrkne marsikatera pridna živalica.

Tako pa ni samo letos. O, ne! Že nekatero leto je preteklo, odkar je bila zadnja, dobra, spomladanska paša. Prave podlage torej nič! Tam kje konci maja ali junija se vreme „vnese“, lepi dnevi nastopijo, travniki se odenejo z najlepšim cvetjem. Čebele bi res pridno brale in tudi kaj nabrale, ko bi bile močne, obljudene. Marsikateri panj bi si kaj prihranil za zimo — pa kaj pomaga! Tukajšnji čebelarji pravijo: „Sedaj se bojo pa najedle.“ In prav imajo. Komaj se res do dobra najedo, zastavijo dovolj zalege, pripravijo se na rojenje — in tu je ob jednom konec paše. Ko namreč posečejo dolinske travnike, nastane za čebele taka suša, da je joj. Roji panje komaj prezidajo, potem se pa ne ganejo, izrojenci pa toliko, da ne ginejo od gladu, večkrat tudi v resnici mrjo. V tem nastane v juliju in avgustu običajno suho vreme, ki je v obče za Bohinj pravi blagor, ne pa tako za naše živalice, ki se v tem času le klaverno spreletavajo, in mesto da bi se panji krepili, se komaj ohranijo živi do jesenske paše. Te pa v Bohinju ni prav nič. Prvo polovico avgusta se vse vprek naloži na vozove in z velikim trudom in ogromnimi stroški pelje na ajdovo pašo na polje okrog Kranja. No, če je dobra ajdova paša, se panji dobro opomorejo. Pa kedaj je bila dobra ajdova paša! To vedo povedati le zelo stari možakarji, kar je nas mlajših, niti ne vemo, kaj je to. Navadno se pelje nazaj malo ali pa nič več, kot se je peljalo ven. Večkrat se celo zgodi, da se pelje s paše na jednom vozu, kar se

je peljalo na pašo na dveh. Koliko se pokrmi, če hočemo take čebele spraviti skozi zimo, in kakšne so pri vseh teh ogromnih stroških čebele naslednjo pomlad, o tem si lahko napravi sodbo vsak čebelar sam.

Taka je torej v Bohinju s čebelorejo, in ne morebiti samo letos ali lani, ne, ampak celo vrsto let je tako in skoraj gotovo tudi ostane.*) To je za nas čebelarje pač žalostna resnica, a ne moremo si pomagati prav nič. Tu ne pomaga noben panj, niti Gerstungov ne. Treba je le ob primernem času lepega vremena, pa bo vse dobro. Da imamo spomladi, aprila in maja isto gorkoto, ki je redno septembra in oktobra, imeli bi medu, da bi ne vedeli kam ž njim.

Iz povedanega sprevidite g. urednik, da Bohinj ni obljubljena dežela za čebele, saj v novejšem času ne, kajti po njej se cedi samo mleko, pa prav nič medu.

Kljub vsem tem skrajno neugodnim razmeram moram vendar reči, da nismo še do cela obupali in da nikakor ne mislimo opustiti čebelorejo. Morebiti se vendar na ta ali oni način kaj „preloži“. Mogoče, da se vremenske razmere spremene, ali se bo pa nemara muha še bolj utrdila in se privadila večnemu mrazu in dežju.

V Bohinju se čebelari sedaj izključno v starih kranjskih panjih, jako majhne mere, in sicer le za kupčijo, kar se tu gotovo najbolj izplača. Vsako pomlad roma iz doline na vse strani sveta 500 do 700 plemenjakov, o katerih moram trditi, da so po naših nazorih še dovolj trdni, kljub temu, da so vzgojeni več s pokladanjem in pitanjem, kot z naravno pašo. Ko bi bile vremenske razmere spomladi količkaj ugodnejše, bi se kupčijska čebeloreja v Bohinju prav dobro splačala. Imamo namreč čisto kranjsko čebelno pleme, ki se v ugodnejši tujini čudovito dobro obnaša. V dokaz temu naj služi dejstvo, da ima tukajšnji čebelarski trgovec g. M. Bevc od leta do leta več naročil, katera pa ravno radi skrajno neugodnega vremena le s težavo izvršuje, ker primanjkuje dobrih plemenjakov in za izvažanje potrebnega vremena.

Gospod urednik! Upam, da sedaj vsaj površno poznate Bohinj v čebelarskem oziru. Bog daj, da bi Vam mogel kaj kmalu poročati kaj veselejšega. Morebiti bo z Gerstungovimi panji kaj bolje. Tudi te poskušamo, a sedaj se ne da izreči še nikaka sodba. Koncem poletne paše Vam poročam, kako se bodo obnašali. Do tedaj pa najsrčnejšim čebelarskim pozdravom ostajam

Vaš preudani

X.

Raznoterosti.

Prvi roj. Gospod Matija Hajšek, čebelar pri Sv. Ani pri Makolah, je imel 30. aprila prvi roj, ki je tehtal $1\frac{3}{4}$ kg. Za letošnjo spomlad je to zgodaj. — Prosimo poročila, če je imel še kdo v aprilu roj.

Zakaj dočakajo čebelarji navadno visoko starost? Ne samo, ker uživajo med, ampak tudi zato, ker jih čebele mnogokrat opikajo, kateri strup človeškemu organizmu prija. Tako piše Ch. Frank v „Science Française.“

*) Sursum corda — srca kvišku! — Op. ured.

Čiščenje voska. Ako denemo v vreli vosek pest soli, se veliko bolje očisti, ker prej izmeče vso nesnago iz sebe.

Cukrova kaša t. j. zmes prav drobno stolčenega sladkorja in medu in je najboljša krma za matico in tej pridjanim čebelam pri pošiljatvah.

Zoper gnojne rane pomaga mazilo iz medu, moke, lanenega olja in jajčnega rumenjaka, — je rekel ranjki Kneipp.

— ◆ —

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 4. Ali se sme djati roje na satje, ki je po grizi onesnaženo? (M. H. pri Sv. A. pri M.)

Odgovor: Močnemu prvcu smete dati nekoliko tacega satja. Najbolj onesnažene dele izrežite, drugo pa namočite čez noč v vodi in drugi dan nekoliko z mehko krtačo odrgnite. Čebele bodo hitro vse onesnažile, kar ni vzela voda in krtača.

Vprašanje 5. Imam staro čebelarstvo knjižico, ki je tiskana s starimi črkami, pa ji manjka naslovnega lista. Rad bi vedel, kdo jo je spisal in kdaj. Prvi odstavek je naslovljen: Od zhebél sploh, — drugi: Od mnosih plemen zhebél itd. Knjižica ima 94 strani. Prosim, če Vam je znana ta brošurica? (T. F. iz Zg. Š.)

Odgovor: Čudno, urednik ima ravno to knjižico, pa ji manjka 20 strani. Da je knjižica ista, se vidi iz „Kasala“, ker sta v njem prva dva zgoraj omenjena odstavka jednaka. Kdor ima jednako knjižico, naj blagovoli sporočiti popolen naslov uredništvu, za kar se le-to že v naprej zahvaljuje.

— ◆ —

Listnica uredništva.

Gosp. M. H. v B. B.: Pri prvi odborovi seji se bo predlagalo, naj društvo prevzame Vašo čebelarstvo knjižnico. Na svidenje o binkoštih na Bledu! — Gosp. J. U. v L. (Koroško): Umetno satje dobite lahko pri tvrdki Žnideršič & Bilc v Ilirski Bistrici na Notranjskem. — Gosp. A. R. v G.: Društvo ni dobilo omenjenih dveh knjig, pa tudi uredništvo ne. Kam so neki zašli? — Gosp. A. D. v B.: Preglejte nemudoma panj, če ima zalego v gnjidah; ako je nima, potem veste kaj storiti, ako jo pa ima, pokrepite ga s čebelami od kakega prvca, pa varite, da s čebelami ne vzamete roju matice. — Gosp. M. K. v S. pri C.: Prav lepa hvala za poslano. — Častite ude v raznih krajih prosimo najuljudneje, da nam blagovolé sporočiti vse znane jim čebelarstvo pregovore, izvzemši onega, ki pravi, da muha ne dá kruha, ki ni resničen. Priobčevali jih bomo zaporedoma, kakor bodo dohajali, potem pa uporabili v čeb. knjigi, katero namerava društvo izdati.

Mizarski in kleparski pomočnik, ki imata veselje do čebelarstva, dobita pri tvrdki Bilc & Žnideršič v Ilirski Bistrici na Notranjskem. Plača po dogovoru.

Roje s panji vred ali brez panjev kupi Martin Slatič, Spod. Verovlak, pošta Ptuj. Cena po dogovoru.

Udnina (1 gld.) in reklamacije naj se blagoizvolijo pošiljati gospodu Avg. Puciharju, faktorju Blasnikove tiskarne v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slov. čebelarja“ Francišku Rojini, nadučitelju v Smartnem pri Kranju.

Odgovorni urednik Avgust Pucihar. — Lastnik »Slovensko čebelarstvo«.

Tiskajo Blasnikovi nasledniki v Ljubljani.